

MINNA LEVOLA

**OMA
"ELÄMÄNI**

**KARISTO
HÄMEENLINNA**

Omistettu kaikille sivuhenkilöille

© Minna Levola ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

ISBN 978-951-1-44715-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

Sisällys

1	Uintifiasko	7
2	Opettaja muistaa unohtaneensa kevätjuhlan	14
3	Päänsärkyä ja automatka laivalle	24
4	Laivaristeily alkaa	36
5	Buffetpöytä ja Kiasma-traumat	43
6	Jooa ja mun kadonneet rahat	52
7	Rahojen etsintää – salapoliisit vauhdissa	62
8	Löydän kadonneet setelit ja matka loppuu	66
9	Kummallinen kotiinpaluu.	79
10	Hopeatoffee ja vaarin entinen hammas	87
11	Luokkaretki ja romahtavat selkänojat	94
12	Museoton maanantai ja kiukkuinen bussikuski	103
13	Kaverien kanssa kaupungilla	114
14	Isä järjestää yllärin.	124
15	Yökyöpeleitä	128
16	Aamuraivareita	132
17	Liisalla on asiaa	140
18	Pyykkifiasko	144

19	Äiti ja lemmikkieläimet.	150
20	Liisa pomoilee ja Jooa läksyttää.	158
21	Katastrofaalinen koenumero	166
22	Muistilista äidille.	177
23	Synttärifestressiä	184
24	Linnean ohjelmoidut synttärjuhlat.	190
25	Arkea ja asiat selkenee.	200
26	Emmis jututtaa Liisaa ja lopuksi jotkut meistä kiipeää pyramidin huipulle.	205

1

Uintifiasko

Nyt mä tiedän miksi koulussa käydään uimahallissa. Olen epäillyt asiaa jo jonkin aikaa, mutta tämän päivän uimahallireissulla homma selkisi lopullisesti. Idea on opettaa kaikille kilteille pikkuipanoille, ettei uimisen kuulu olla hauskaa vaan siitä pitää kärsiä ja pienet surkeat koululaiset kuuluu tietysti laittaa paremmuusjärjestykseen. Nopeat uimarit on ykkösiä, parasta a-ryhmää, ja hitaat räpiköijät taas takarivin inisevää rupusakkia.

Ei varmaan ole vaikea arvata kumpaan ryhmään meikäläinen kuuluu. Jos mentäisiin aakkosissa, niin kysymys olisi että tuleeko ö:n jälkeen vielä jotain? Vastaus: Kyllä tulee, nimittäin Linda Matilda Lång, joka kompuroi ylös altaasta siinä vaiheessa, kun muut meidän luokan tytöt kuivaa pukuhuoneessa hiuksiaan

ja tökkii ripsaria silmiinsä samalla kun pojat pelaa salaa puhelimilla, koska ope ei voi mennä poikien pukkaariin kieltämään. Yleensä pojilla on joku miesopettaja mukana, mutta nyt se oli sairastunut eikä meidän ope halunnut päästää poikia keskenään metsään kävelyille. ”Siitä ei kuitenkaan tulisi yhtään mitään”, se oli todennut ja väännellyt suupieliään. Opettajan käsitys poikien omatoimisuudesta ei ollut korkealla sen jälkeen, kun ne oli edellisellä kerralla menneet joukolla munkkikahvilaan ja varanneet kaikki vapaat tuolit itselleen. Lopulta kiukustunut kahvilanpitäjä oli soittanut rehtorille, koska eläkeläisten virkistyspäiväkävelyllä olleet mummelit joutuivat syömään omat munkkinsa seisten ja seiiniin nojailleen. Paitsi pyörätuolilla kulke-
neet, niillä kun oli istuimet mukana omasta takaa. Se kahvilanpitäjä siis oli sanonut noin, kuulin kun äiti siteerasi Wilma-viestiä isälle. Emmiksen kanssa me oli ihmetelty, että miten ne rullatuolilaiset oli kahvilaan päässeet, koska se on korkean harjun päällä keskellä metsää, mutta ei me viitsitty ärsyttää ketään enää enempää kysymällä asiasta.

”Linda, töppöstä toisen eteen nyt. Vähän draivia mukaan.” Opettaja kailotti niin että koko uimahalli kuuli ja kun se töpsötti ovea kohti, sen kaulassa roik-

kuva pilli heilui askelten kanssa kuin irronnut pyykkinaru tuulessa.

Vilkaisin sen perään ja kohautin olkapäitäni. En voinut asialle mitään, mun jalat toimivat oman tahtonsa mukaan, niiden vauhti loppui melkein kokonaan ja lopulta siirtelin niitä eteenpäin laahustamistahtiin. Olin yrittänyt parhaani koko uintituntin ja uinut niin kovaa kuin pystyin.

”Jos mikään ei riitä, niin ei voi sitten mitään”, mutisin itsekseni ja jatkoin matelemistani. Jos keran opettajan mielestä olin etana, niin sitten olin. Opettaja saisi minun puolestani vaikka hyppiä tasajalkaa, jos siitä siltä tuntuisi. Ilmeisesti ei tuntunut, sillä hallin ovi paukahti kiinni opettajan perässä ja virallista uimavalvojaa lukuun ottamatta olin allas-huoneessa yksin.

Ekoiilla koululuokilla Emmis ja minä vietettiin joskus viikonloppuna tuntikausia uimahallissa, hypittiin ponnuilta, sukelleltiin ja uitiin niin kauan että äiti tuli vihaisena huutamaan, että ihminen voi oikeasti muuttua rusinaksi, jos liottaa itseään liian kauan vedessä. Mutta siis joo, mä luulin osaavani uida ja luulin tykkääväni siitä, mutta viimeistään tänään selvisi ettei asia ole niin.

Eikä mua olisi niin haitannut se että uin hitaampaa kuin muut, vaan SE että me uitiin jotain kisavies-
tiä ja meidän joukkue tietysti hävisi mun osuuden
vuoksi.

”Onks meidän pakko ottaa Linda?” Ronja oli
kysynyt suoraan ja Kasperikin oli pyöritellyt sil-
miään.

”Kaikki otetaan mukaan. Pitää oppia sietämään
erilaisuutta”, opettaja vastasi. Aika kannustavasti siis.

”Ensi kerralla sit eri joukkueet”, Jooa mutisi ja mä
yritin leikkiä etten kuullut mitään. Se on kamalan
vaikeeta, ja punastumisen huomaa uimahallissakin.
Ei voi mitään.

”Eiks voida jo aloittaa?” Liisa keskeytti ja Veeti
komppassi sitä.

Vedin henkeä ja päätin etten menisi yksityiskoh-
tiin, kun Emmis kysyisi millaista tunnilla oli ollut.
Kyllä se tiesi muutenkin. Emmiksellä oli aika oiko-
mishoitoon just uimistunnin ajan, siksi se ei ollut
tänään uimahallissa. Mun tyypillistä tuuria että
meikäläisen hampaat ei ole yhtään vinossa, melkein
kaikki muut meidän luokalla ravaa jatkuvasti eri-
koishammaslääkärissä ja saa olla pois ikäviltä tun-
neilta. Mulla ei ole kutosluokalla varmaan yhtään

poissaoloa. Ei olisi yhtään haitannut, jos olisi voinut istua muutaman liikuntatunnin hammashoitolan odotushuoneessa. Jos olisin voinut itse päättää, niin olisin ehkä miljoona kertaa mieluummin valinnut hammaslääkärin kuin uimahallin.

Kaiken kukkuraksi mun uimapukukin oli liian pieni ja vaaleanpunainen. En tiedä mistä verkkomyynnin ylijäämävarastosta äiti oli senkin löytänyt. Ekstrahalvalla varmaan. Jouduin kiskomaan uikkareita koko ajan alemmaksi. Olkapäihin tuli punaiset painaumat, kun olkaimet painui syvälle ihoon. Uimapuvussa oli joku älytön röyhelökin vyötärön kohdalla. Haloo mitä suunnittelua.

Kaikilla muilla oli jotain mustia adduja tai muita urheilu-uikkareita. *Kuka ei kuulu joukkoon* uimapukupelissä? Vinkki: katso väriä.

Luulen että mun äitini kuvittelee meikäläisen olevan edelleen prinsessa- ja hiekkalaatikoiässä. Vähän niin kuin olisin vaan isokokoinen Linnea, mun eskaria käyvä pikkusiskoni siis. Äiti muistelee aina, kuinka niiden koko luokka hyppäsi kutosluokan välitunnit hyppynarua ja tytöt pukeutui collegepaitoihin joissa oli Minni-hiiren kuvia. Hiukset oli tietysti peppipitkätossusaparoilla. Sitten ne jännitti

yläkouluun menoa, koska siellä oli pelottavia punkkareita, joilla oli niittejä nahkatakkeissa. Että silleen.

Käsittämätöntä, ettei mun äidin ja mun syntymävuoden välissä ole sataa vuotta. Sen koulumuistojen perusteella voisi kuvitella niin olevan. Varsinkin silloin, kun se alkaa jaarittelun ajasta ennen matkapuhelimia. Lisäksi koululaisilla oli siihen aikaan repussa kuljetettavat sinikantiset ruudulliset reissuvihot ja niin edelleen. Semmoista jatkuvaa ankeutta. Tuollainen lapsuus varmasti jättää jälkensä, otan osaa.

Esimerkiksi Emmiksen äidillä ei ole ollenkaan vastaavia muistoja. Se muistaa käyneensä jo alakoululaisena mehudiskoissa ja ainakin huulikiilto oli keksitty jo silloin. Mun äiti sanoo, että huulikiilto on niin kuin liimaa, siihen jää hiukset kiinni. Että se on kauhean epäkäytännöllistä ja hankalaa käyttää. Mulla on siis pikkuisen eri lähtökohdat, ja se alkaa *vähitellen* ottaa päähän.

Täytän kuukauden päästä kolmetoista vuotta, ja se on virallisestikin teiniyden raja. Jopa somessa. Josain vaiheessa äidin täytyy ymmärtää se.

Kun pääsin uimahallin ulko-ovesta ulos, Veeti seisokeli rappusilla ja lähti kävelemään samaa matkaa

koulua kohti. Matkalla se kaivoi taskustaan ksyliitolipurkkapussin ja tarjosi mulle.

”Ota kaksi”, se sanoi kun sain vaivalloisesti kaivetua pussin pohjalta yhden purkkatyynyn sormiini. En viitsinyt sanoa Veetille, että homma olisi paljon helpompaa jos se olisi kaatanut purukumit mun kädelle. Se olisi kumminkin punastunut, koska se punastuu melkein aina. Varsinkin jos opettaja kysyy siltä tunnilla jotain. Mikseiköhän punastumiseen ole vielä keksitty lääkettä, niin kuin jotain ihorasvaa? Ostaisin varmasti.

”Kiitti”, vastasin eikä me muuta sitten puhuttukaan.

En ole ihan varma mitä mieltä olen Veetistä.

2

Opettaja muistaa unohtaneensa kevätjuhlan

Oli toukokuu, ja just kun me oli ehditty ajatella että lukuvuosi ja alakoulu on onnellisesti ohi, meidän opettajalle valkeni ettei me oltu vielä kunnolla harjoiteltu koulun kevätjuhlaa varten.

Opettaja oli ilmeisesti tajunnut asian matkalla uimahallista koululle, sillä se ryntäsi luokkaan hiukset pystyssä ja ryppyinen paita päällä. Yleensä meidän opettaja pukeutuu suoriin housuihin ja paitaan. Silitettyihin. Farkkuja se ei harrasta eikä varsinkaan verryttelyhousuja tai salihousuja. Toisin kuin meidän enkun ope, joka ei muihin vaatteisiin pukeudukaan. Paitsi joulu- ja kevätjuhlissa, joissa se näyttää lievästi sanottuna ahdistuneelta. Viimeisimmässä joulujuhlassa näytti myös vähän siltä, että ne juhla-

housut oli sille hiukan liian pienet, joten saattoi se ahdistus johtua siitäkin. Varmaan opettaja ajatteli, ettei noin vähän juhlaikäytön takia kannata hankkia uusia housuja niin kauan kun vanhoihin vielä jotenkin mahtuu.

Vaatteet kertoo tyypistä aika paljon. Paitsi ehkä pojista, koska ne vetää päälleen vaan mustia verkkareita ja harmaita huppareita. Poikkeus on Jooa, jolla saattaa olla raidallinen Marimekon paita ja värikkäät bermudashortsit. En ole varma päättääkö Jooan vaatteista sen äiti vai se itse. Jooa on sen verran hämähäkkiä tyyppi, ettei voi sanoa varmaksi. Kun tarkemmin mietin, niin Kasperilla on myös usein vähän erilaisia vaatteita. Sen äiti on suunnittelija, siis designer, jossain lastenvaateyrityksessä. Ehkä äiti vaikuttaa siihen, että Kasperilla on semmoisia tyylikkäämpiä kuvioita sen kuteissa. Mä olen vähän huono tunnistamaan merkkejä, mutta kyllä sen näkee mikä on kallis ja tyylikäs ja mikä taas on hankittu Tokmannilta. Mun vaatteet on useimmiten Prismasta tai Sittarista.

Äiti sanoo, että jos haluan, niin voin etsiä netistä semmoisia vaatteita joista tykkään, ja se *saattaa* ostaa niitä sitten. En ole jaksanut vielä, yläkoulussa on

varmaan pakko. Siellä ollaan tarkempia pukeutumisesta, kaikki ainakin sanoo niin. En tiedä vielä miten se oikeasti menee, mutta vähän olen alkanut varautua ja miettiä asiaa jo etukäteen. Hiukan tosin epäilen, ostaisiko äiti *just* niitä vaatteita joita haluaisin. Meillä on aikalailta erilainen maku.

Tähän asti olen inhonnut farkkuja, mutta koska kutosella melkein kaikilla tytöillä on mustat farkut, niin olen alkanut käyttää niitä. Silleen erottuu vähemmän joukosta, ja mä *en halua* erottua vaan olla mielummin osa takaseinää.

Liisa, Jooa ja Kasperin taas haluaa olla kaikkea muuta kuin seinätapettia, ja ne suunnilleen hengästyivät innosta pelkästään siitä että kuulivat just meidän luokan olevan tänä vuonna merkittävässä roolissa kevätjuhlien ohjelmiston järjestämisessä.

Eikä opettaja ehtinyt edes kysyä ohjelmaehdotuksia, kun ne kaikki kolme viittasivat kädet tikku-suorina taivasta kohti ja kertoivat ideansa yhteen suureen hengenvetoon.

”Mä voisin laulaa ainakin yhden laulun.” Liisa ehti ensimmäisenä.

”Hyvä, minä ajattelin...” Pidemmälle opettaja ei päässyt.

”Jos tarvitaan juontajaa, niin mä olen tehnyt sitä ennenkin.” Jooa oli noussut jopa seisomaan pulpettinsa viereen.

”Mä pystyn tanssiin ja räppään yhtä aikaa.” Kasperilla oli kovin ääni.

”Mä olen hoitanut valaistusta monissa esityksissä muuallakin kuin koulussa”, ilmoitti yksi teknisesti lahjakas, matikassa kymppiplussia kiskova tyttö. En todellakaan tietäisi sen teknislahjakkuudesta mitään, ellei se jatkuvasti kertoisi siitä itse. En oikeastaan pidä koko työstä, koska kerran luistelutunnilla olin kaatunut tytön eteen just kun se oli saanut jääpallon mailan lapaan ja halusi syöttää pallon kaverilleen. ”Äkkiä pois tieltä”, se huusi ja tuli vielä jälkeensä selittämään, kuinka ”hitaampien ja huonompien luistelijoiden kannattaisi luistella enemmän reunoja pitkin ettei se vaikuta muiden peliin.” Kun ajattelen asiaa tarkemmin näin jälkeensä, niin toivon että tyyppi pilaisi koko kevätjuhlat sotkeutumalla valaistustaitoihinsa, niin että me muut voitaisiin kehottaa sitä pysymään vähän syrjemmällä juhla-järjestelyistä.

Tyttö varmasti luuli että me vaan kadehdittiin sen osaamista ja vaatteita silloin, kun me Emmiksen

kanssa kuiskuteltiin ja katsottiin sitä sivusilmällä. Sillä tytöllä on aina tosi hienoja kuteita ja yksityiskohtia sen vaatteissa. SITÄ mä kyllä kadehdin, mutta en niin että olisin halunnut pukeutua samalla tavalla. Siitä yksinkertaisesta syystä ettei meille sopineet samanlaiset tyyli, koska me oltiin niin tyystin erilaisia ihmisiä. Sillä on paljon pitemmät jalatkin kuin mulla.

Pienempänä mä aina halusin olla ihan samanlainen kuin suurin osa meidänluokkalaisista. Mutta en enää. Vaikka en todellakaan halua olla mikään paras versio itsestäni. Mitä enemmän ajattelen asiaa, niin sitä enemmän haluan olla vain minä. Pelkkä minä.

”Liisa ja Linda voivat vetää tän duettona. Teillä sopii äänet hyvin yhteen.” Opettajan ääni oli jo pitkän aikaa kaikunut taustalla mutta nyt tasaisesta taustamelusta alkoi muotoutua sanoja ja lauseita, jotka luikerteli hitaasti sisään mun korvakäytävään.

”WHAT!?! Mitä se sanoi?” Purin alahuultani.

Emmis virnisti. ”Se sanoi, että te laulatte yhdessä noi soolokohdat, kertsit mennään kaikki yhdessä.” Viimeisen lauseen Emmis laitto sormilla sitaatteihin. Emmis ei koskaan laulaisi ääneen koska ei mie-

lestään päässyt nuottiin kiinni, aukoi vaan suutaan laulun sanojen tahtiin.

”En mä halua.” Musta lyijypaino litisti rintakehän lyttyyn. En halunnut esiintyä, inhosin olla esillä. Se oli kamalaa. Miksi opettaja teki tuollaista kysymättä multa, eikö se ymmärtänyt ettei tästä tulisi mitään tuhkimotarinaa tai rumasta ankanpoikasesta kuoriutuvaa joutsentyylistä juttua.

Miten mulle tuli vahva tunne siitä että opettaja oli lukenut tutkimuksista, kuinka kaikki nuoret haluaa olla julkkiksia, esillä, näkyvillä ja suosittuja, ja oli päättänyt edesauttaa asiaa tämän kyseisen taustahiippailijan (= meikäläisen) kohdalla. Opettaja ei selvästi ymmärtänyt meikäläistä ollenkaan, sillä sen esiintymissuunnitelma oli suunnilleen pahinta mitä kukaan voisi keksiä.

”Sun täytyy sanoa se sille.” Emmis kohautti har-teitaan. Emmistä ei duettolaulu olisi haitannut, jos se vaan olisi osannut laulaa.

Liisa taas näytti puolimyrrtsiltä, koska se olisi varmaan mieluiten laulanut yksin.

”Meidän täytyy sopia milloin harjoitellaan yhdessä”, se alkoi kuitenkin organisoida alistuneena. Tyyliin että jos elämä tarjoaa sitruunoita, niin tee

niistä limonaattia. Ugh, mä muuten tekisin sitruunoista simaa jos multa kysyttäisiin, asun sentään Suomessa enkä Jenkeissä.

Jooa taisi ymmärtää Liisaa parhaiten, sillä opettaja meni ja jakoi juontajapestinkin kahtia, Jooalle ja Kasperille. Kasperia se ei haitannut muuten kuin että se pelkäsi Jooan haluavan päättää molempien repliikit etukäteen. Se luulo oli luultavasti perusteltu, koska Jooa ilmoitti heti:

”Sovitaan sitten yhdessä se linja, miten puhutaan ja rytmitetään repliikit osuvasti.”

”Joo, katotaan sitä sitten.” Kasperin puolestaan halusi puhua enemmänkin fiilispohjalta.

Liisa lähestyi mua älypuhelin kädessään. Puhelimen kalenterisivu oli auki, ja näin sen olevan täynnä pieniä merkintöjä. Meidän koululukkarikin oli merkitty kalenteriin. Apua, mä en ole varmaan ikinä avannut omaa kalenteriani. Koulun lukujärjestysmulla on talletettuna koulun omiin tiedostoihin tietokoneella ja äiti on kiinnittänyt paperisen lukkarin magneeteilla jääkaapin oveen kiinni.

”Miten sulla tiistai-iltapäivät? Mulla on koristreenit ja pianotunnit melkein joka päivä heti koulun jälkeen, mutta tiistaina iltpäivät on ihan vapaat.”

Nyökkäilin ja sovin ajan kuuntelematta kovinkaan tarkasti. Mun täytyisi saada opettaja kiinni ja selittää sille, että laulu eturivissä oli täysin poissa laskuista. Samalla huomasin etten edes tiennyt mitä meidän piti esittää.

”Jonkun suomalaisen bändin vanha biisi se on.” Emmiskään ei muistanut varmasti.

”Minkä?”

Emmis kaivoi puhelimestaan kappaleen ja soitti muutaman sekunnin.

”Ai toi. Sehän laulaa suomeksi. Mä en kestä.” Jotenkin olin salaa toivonut että esitettävä kappale olisi ollut englanninkielinen. Enkuksi on helpompi laulaa hölmöjäkin sanoituksia, koska niiden merkitystä ei niin ajattele. Ja ne kuulostaa muutenkin paremmilta mun mielestä.

”Olis se voinut olla jotain pahempaakin”, Emmis yritti.

”Ehkä. En ole varma.”

”Ymmärrän. Ope on tossa, nyt meet selittää sille.”

Vedin hartiat taakse ja pidin katseen kohteessa. Yritin muistaa että lattiaan ei saa tuijottaa, koska opettaja huomauttaa siitä aina. Reippaasti ja selkä suorassa ja silleen.

Viime aikoina olen vähän alkanut epäillä sitäkin, että mahtaako joku pään pystyssä pitäminen ihan kaikkeen auttaa.

”Mitä Linda?” Ope sentään huomasi mut heti.

”Siitä laulusta. Mua jännittää esiintyminen. Että siis, voisiko joku muu esiintyä Liisan kanssa?”

Aloin kumminkin näprätä repun vetoketjua pää kumarassa, vaikka olisi pitänyt katsoa suoraan päin.

”Kuuluukin jännittää. Pieni hermoilu kuuluu asiaan. Harjoitusta vaan, niin se sujuu kuin tanssi. Sinulla on niin hyvä ääni.”

”Mutta kun mä en oikein haluaisi.”

”Kokeillaan nyt vaan. Mitä siitä tulee, jos heti heittää hanskat tiskiin?”

Miten niin mun elämä menee pilalle siitä, etten esiinny kutosluokan kevätjuhlassa? Miksei se pilaannu muilta meidänluokkalaisilta, jotka saa hyvällä omallatunnolla seisoa takarivissä.

”Mä en oikeasti haluaisi.” Puristin huulet kiinni ja nyt katsoin opettajaa suoraan. Se tuhahti ja heilautti vähän päätään.

”En minä tietenkään voi ketään pakottaa. Sovitaan siis, että Liisa laulaa tällä kertaa yksin.” Opettaja ei hymyillyt yhtään.